

Versie 1

3.B.2

Energiemanagementprogramma

Rapportagejaar: 2023

Opgesteld door: Annette Willems
Autorisatie: Hans Smulders
Rapportdatum: April 2024
Onderwerp: CO₂-prestatieladder

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	3
1. ENERGIEBELEID.....	4
2. DOELSTELLINGEN.....	5
3. REDUCTIEMOGELIJKHEDEN	6
• 3.1 KANTOREN EN WERKPLAATSEN	6
• 3.2 VOERTUIGEN / MACHINES / WERKMATERIEEL.....	6
• 3.3 KETENACTIVITEITEN	7
• 3.4 AMBITIENIVEAU BINNEN SCOPE 1, 2 & BT.....	7
4. PLAN VAN AANPAK.....	8
5. MONITORING EN METING.....	9
VOORTGANGSRAPPORTAGE.....	9
6. CORRIGERENDE MAATREGELEN	12
• AFWIJKINGEN, CORRECTIES, CORRIGERENDE EN PREVENTIEVE MAATREGELEN.	12

Inleiding

Terugdringen van CO₂-emissie is van wezenlijk belang voor de beheersing van klimaatveranderingen, de zorg voor een leefbare omgeving en de zorg voor een leefbaar milieu. De T&G Groep onderschrijft een ambitieus energie- en milieubeleid en wil met een eigen concreet programma bijdragen aan de reductie van haar CO₂-uitstoot. Hiertoe is een Plan van Aanpak geformuleerd dat een significante CO₂-emissiereductie dient te bewerkstelligen in de periode tot en met het jaar 2020.

T&G Groep is sinds 2016 gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder, trede 3. Aan het einde van 2020 is het CO₂-meerjarenplan van 2015 - 2020 ten einde gekomen.

Inmiddels zijn we een nieuwe meerjarenperiode ingegaan en wel van 2020 -2025. Daarvoor zijn nieuwe CO₂-reductiedoelstellingen geformuleerd. Het referentiejaar voor deze nieuwe periode is het jaar 2020.

De voortgang van CO₂-reductie wordt na afloop van elk half jaar uitgezet tegen zowel het oude referentiejaar 2015, als tegen het nieuwe referentiejaar 2020.

In dit energiemangementprogramma wordt ons energiebeleid, onze doelstellingen en ons actieplan gepresenteerd.

Het energiemangementprogramma is opgesteld volgens de richtlijnen van ISO 50001.

1. Energiebeleid

T&G Groep streeft naar een continue verbetering van de energie-efficiëntie in de onderneming en in haar bedrijfsvoering.

Terugdringen van CO₂-emissie is van wezenlijk belang voor de beheersing van klimaatveranderingen, de zorg voor een leefbare omgeving en de zorg voor het milieu. De T&G Groep onderschrijft een ambitieus energie- en milieubeleid en wil met een eigen concreet programma bijdragen aan de reductie van haar CO₂-uitstoot.

Het realiseren van het energiebeleid geschiedt door de energiestromen in kaart te brengen door middel van een energiebeoordeling. De energiebeoordeling geeft ons inzicht en leidt tot doeltreffende energiebesparende maatregelen. Door het energieverbruik systematisch te meten en te beoordelen, kunnen we tijdig bijsturen en activiteiten ter verbetering uitzetten.

2. Doelstellingen

Scope 1:

De Scope 1-doelstellingen van T&G Groep zijn niet lukraak vastgesteld, maar berekend op basis van realistische en maximaal haalbare CO₂-reducties (zie hiervoor Bijlage: Reductiemogelijkheden 2021-2025). De CO₂-doelstellingen zijn goedgekeurd door het management. De voortgang van de doelstellingen en maatregelen wordt halfjaarlijks gerapporteerd en jaarlijks beoordeeld tijdens de directiebeoordeling.

Doelstelling Scope 1 van T&G Groep
De T&G Groep wil in 2025 ten opzichte van 2020 10% minder CO ₂ uitstoten*.
De doelstelling t.o.v. het referentiejaar 2015 komt daarmee op 34%.*

* Deze doelstelling is gerelateerd aan de omzet per jaar.

Scope 2 + Business travel:

De Scope 2-uitstoot is met ingang van 1 januari 2021 teruggebracht tot de uitstoot van elektriciteit. Uitstoot als gevolg van Business Travel behoort tot een scope-3 uitstoot, alhoewel deze wel meegenomen wordt in de emissie-inventaris conform vraag 3.A.1..

De scope 2-doelstelling van T&G Groep is het behouden van het niveau, namelijk nul ton CO₂-uitstoot als gevolg van elektriciteit. Tevens wordt getracht CO₂-uitstoot als gevolg van zakelijk reizen te reduceren.

Doelstelling Scope 2 + BT van T&G Groep
De T&G Groep wil in 2025 ten opzichte van 2020 2% minder CO ₂ uitstoten.
De doelstelling t.o.v. het referentiejaar 2015 komt daarmee op 80%.

Scope 3:

Per 01-05-2023 is een doelstelling voor scope 3 vastgesteld binnen de ketenanalyse van "Uitbesteding werk derden".

Doelstelling Scope 3 (ketenanalyse) van T&G Groep
De T&G Groep wil in 2025 ten opzichte van 2022 10% minder CO ₂ uitstoten.

3. Reductiemogelijkheden

Per onderdeel zal hieronder omschreven worden waar we CO₂ uitstoot kunnen reduceren.

3.1 Kantoren en werkplaatsen

T&G Groep reduceert de CO₂-emissie van kantoor/ werf.

Gasverbruik:

Het gasverbruik binnen T&G Groep is relatief gezien van ondergeschikt belang. De T&G Groep is echter van mening dat alle beetjes helpen. Een verminderd gasverbruik willen we behalen door:

- De thermostaat een graadje lager zetten.
- Beïnvloeding van de mentaliteit van de medewerkers door toezicht en instructie op het niet onnodig open zetten van ramen en deuren.

3.2 Voertuigen / machines / werkmaterieel

De T&G Groep reduceert de CO₂-emissie als gevolg van brandstofverbruik

Binnen scope I wordt reductie op de CO₂-uitstoot behaald door het verbruik van brandstoffen voor voertuigen/machines/werkmaterieel te reduceren.

De grootste CO₂-uitstoot binnen T&G Groep wordt veroorzaakt door eigen voertuigen, machines en werkmaterieel. Reductie op de CO₂-uitstoot van het wagen- en machinepark willen we op diverse wijzen bewerkstelligen, namelijk:

- Diesel gereguleerd vervangen door biodiesel (HVO).
- Mentaliteitsverandering bij de medewerkers door:
  - Chauffeurscursus nieuwe rijden/nieuwe draaien volgen.
  - Personeel instrueren en controleren op het niet lang warm draaien.
  - Meer toezicht op onnodig laten draaien motoren.
  - Regelmatige controle op bandenspanning.
  - Toerental aftakas zo mogelijk gebruiken op e-stand.
  - Medewerkers de kilometerstand laten noteren bij elke tankbeurt.
  - Onnodige vervoersbewegingen voorkomen door een structurele weekplanning.
  - Blijvend communiceren over CO₂-reductie en CO₂-reductiemogelijkheden.
- Investerings in wagenpark en brandstof.
  - T&G Groep streeft naar het verduurzamen van haar machinepark. Voertuigen/machines/werkmaterieel worden op termijn vervangen door zuinigere variant, indien mogelijk in een elektrisch model.
  - Het motorhandgereedschap zal vervangen worden door accu-gedreven handgereedschap.

3.3 Ketenactiviteiten

De T&G Groep reduceert de CO₂-emissie in scope 3.

- Uitbesteding van (deel)werkzaamheden.
  - T&G Groep kiest voor lokale partijen in redelijke nabijheid van de projectlocatie (zie ketenanalyse);
  - Bij gelijkblijvende geschiktheid wordt gekozen voor een CO₂-bewust leverancier;
  - Gebruik van FSC-hout;
  - Geshredderde takken gaan als snippers naar biogascentrale;
  - Groenafval gaat naar Den Oude voor compostering;
  - Opdrachtgevers worden gewezen op duurzame alternatieven en biodiversiteit;
  - Slim inkopen (gecombineerd);
  - Medewerkers worden gestimuleerd te carpoolen of met de fiets naar het werk te komen;
  - Afval wordt zoveel mogelijk gerecycled (zoals o.a. puin, papier, hout, AEEA).

3.4 Ambitieniveau binnen scope 1, 2 & BT

Ten opzichte van sectorgenoten (Groensector) neemt T&G Groep in de maatregellijst de positie in van middenmotor. Dit hebben wij gebaseerd op een onderzoek op sectorgenoten op basis van Websitepublicaties (Note: de bedrijfsnamen zijn geanonimiseerd). Daarbij is gekeken naar de meest genomen maatregelen zoals gepubliceerd door SKAO. Door deze maatregelen te beoordelen is een totaalscore berekend en gecategoriseerd binnen de scoretabel.

Scoretabel

Score 1-3	Achterblijver
Score 4-6	Middenmotor
Score 7-9	Koploper

Sectorvergelijking inzake ambitieniveau CO₂-prestatieladder

Bedrijfsnaam:	Aankoop groene stroom	Opwekken elektriciteit	Alternatieve brandstof (CNG, H ₂ , HVO, elektrisch)	Het nieuwe rijden/draaien	Controle bandenspanning	Aanschaf zuinige machines	Elektrisch handgereedschap	Selectie onderaannemers	Fietsplan medewerkers	TOTAAL
T&G-Groep	1	0	1	0	1	1	0	0	5	
x1	1	0	0,5	1	0,5	0,5	1	0,5	5,5	
x2	0	0	0	1	1	1	1	0	5	
x3	1	1	1	1	1	1	1	1	8	
x4	1	0	1	1	0	1	1	0	5	
x5	0	0	0,5	1	0	1	1	0	3,5	
x6	1	0	1	0	0	1	1	0	4	
x7	0	1	1	1	0	1	0	0	5	
x8	1	0	0	0,5	1	1	1	1	5,5	
x9	1	0	0	0	1	1	1	1	5	

4. Plan van Aanpak

In het Plan van Aanpak worden taken, verantwoordelijkheden en tijdsbestek beschreven van uitgezette acties die moeten leiden tot het behalen van de CO₂-reductiedoelstellingen. Naast het Plan van Aanpak is er een CO₂-jaarplan, waarin de (half)jaarlijks terugkerende acties m.b.t. de CO₂-prestatieladder vermeld staan.

Actie	Verantwoordelijke	Termijn	CO ₂ -Reductie	Status
Aankoop HVO-20 brandstof voor vestiging Schijndel	Bedrijfsleider	2 ^e helft 2021	20 ton	Gerealiseerd
Aankoop HVO-20 brandstof voor vestiging Leerdam	Bedrijfsleider	2022	15 ton	Gerealiseerd
Verdere implementatie van registratie en analyse van draaiuren machines en materieel in Cleverdesk	Bedrijfsleiders	2021-2025	-	Lopend
Onderzoek naar het gebruik van HVO-30 of hoger.	KAM-coördinator	2023	-	Gestart
Overgang naar elektrisch handgereedschap	Bedrijfsleiders	2021-2025	50 ton	Continue proces
Scope 3 uitstoot inventariseren	KAM-coördinator	2023	-	Gerealiseerd
Uitvoeren van ketenanalyse	KAM-coördinator	2023	-	Gerealiseerd
Communicatie m.b.t. uitbesteding werk	KAM-coördinator	2023	-	Lopend
Tijdens werkplekinspecties rij-/draaigedrag van onderaannemers beoordelen	Uitvoerders	Maandelijks	-	Lopend
Bij selectie onderaannemer voorkeur voor onderaannemer met CO ₂ -bewust certificaat.	Bedrijfsleiders	Continue	-	Lopend
Elektrische werktuigdragers	Bedrijfsleiders	2023	-	Gerealiseerd
Elektrische Knikmops Rally	Bedrijfsleider	2023	-	Gerealiseerd
Nieuwe personenauto's zijn hybride of elektrisch	Bedrijfsleider	Vanaf 2023-2	10 ton	
Zonnepanelen	Directie & MT	2024	-	
Aanschaf elektrische shovel (Rally 1.3) en Zero-turn Maaimachine	Bedrijfsleider	2024	-	
HVO-20 brandstof voor vestiging Gustaaf (zonder eigen brandstoftank)	Bedrijfsleider	2024/2025	9 ton	
HVO-20 brandstof voor vestiging Bodegraven (zonder eigen brandstoftank)	Bedrijfsleider	2024/2025	12 ton	
Elektrische bedrijfsbussen (6 st.)	Bedrijfsleider	2025	50 ton	

5. Monitoring en meting

Monitoring en meting betreffen beheer van het energieverbruik door regelmatige vergelijking van het daadwerkelijke en het verwachte energieverbruik. Het significante energieverbruik wordt beoordeeld en geëvalueerd met een zodanige frequentie dat afname van de energie-efficiency kan worden opgemerkt, onderzocht en gecorrigeerd. De vergelijking tussen het daadwerkelijke en verwachte verbruik brengt onverwachte afwijkingen en verborgen verspilling aan het licht, zodat preventieve en corrigerende maatregelen getroffen kunnen worden. De frequentie van de metingen wordt periodiek beoordeeld en zal indien nodig bijgesteld worden.

Meterstanden van gas, water en elektriciteit worden maandelijks bewaakt, zodat onverwachte afwijkingen snel opgemerkt worden.

T&G Groep brengt ieder jaar de belangrijke energiestromen kwantitatief in kaart. Het jaar 2020 wordt daarbij als nieuw startjaar gebruikt. Het inzichtelijk maken van de energiestromen gebeurt volgens de ISO 14064-1 norm, waarbij energieverbruik wordt omgezet in CO₂-uitstoot.

Controles op het energiemanagementsysteem worden uitgevoerd binnen het vigerende KAM – managementsysteem in de vorm van interne audits en de jaarlijkse directiebeoordeling. Aan de hand van een trendanalyse wordt extra inzicht verkregen en kan doelgericht bijgestuurd worden.

Voortgangsrapportage

Jaarlijks maken wij een trendanalyse op. De gegevens (absolute getallen) tot en met 2023 laten het volgende beeld zien.

De reductie per scope (relatief gezien ten opzichte van de omzet) laat voor zowel scope 1 als scope 2+BT een sterke daling zien. Zie hiervoor Reductie 2023.xlsx.

Reductiedoelstelling Scope 1 relatief aan omzet

Doel: 10% reductie in periode 2020-2025 in scope 1

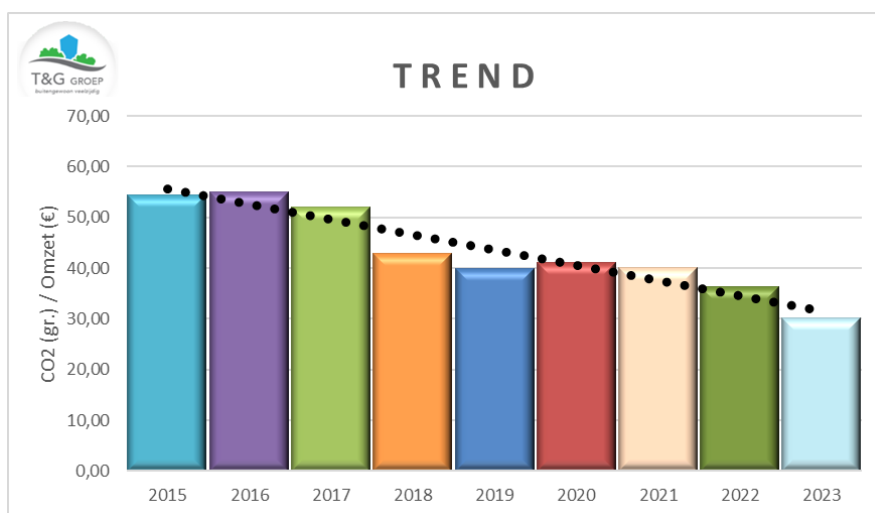
	Uitstoot Scope 1 (ton CO2)	Omzet (Euro)	Uitstoot (gr. CO2) per euro omzet	Daling/stijging t.o.v. referentiejaar
2020	639,39	€ 15.761.026,00	40,57	
2021	623,90	€ 15.755.744,00	39,60	2,39%
2022	554,16	€ 15.471.415,00	35,82	11,71%
2023	581,21	€ 19.532.654,69	29,76	26,65%
2024				
2025				

Reductiedoelstelling Scope 2 relatief aan omzet

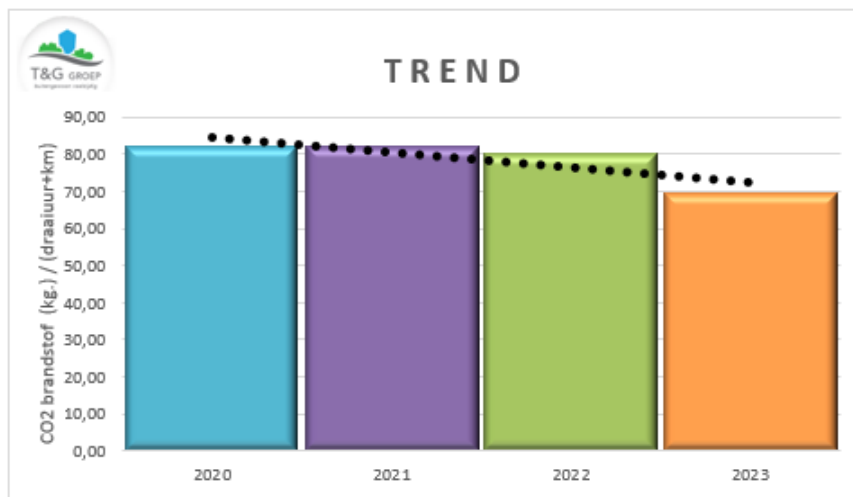
Doel: 2% reductie in periode 2020-2025 in scope 2

	Uitstoot Scope 2 (ton CO2)	Omzet (Euro)	Uitstoot (gr. CO2) per euro omzet	Daling/stijging t.o.v. referentiejaar
2020	9,94	€ 15.761.026	0,63	
2021	6,59	€ 15.755.744	0,42	33,68%
2022	7,38	€ 15.471.415	0,48	24,31%
2023	8,69	€ 19.532.655	0,44	29,46%
2024	0,00			
2025	0,00			

We hebben de CO₂ uitstoot relatief gemaakt door deze te relateren aan de omzet. Hierin zien we een duidelijke daling in de CO₂-uitstoot ontstaan. Tot en met 2023 is, rekenend vanaf referentiejaar 2015, ruim 44% reductie behaald (zie Reductie 2023.xlsx).

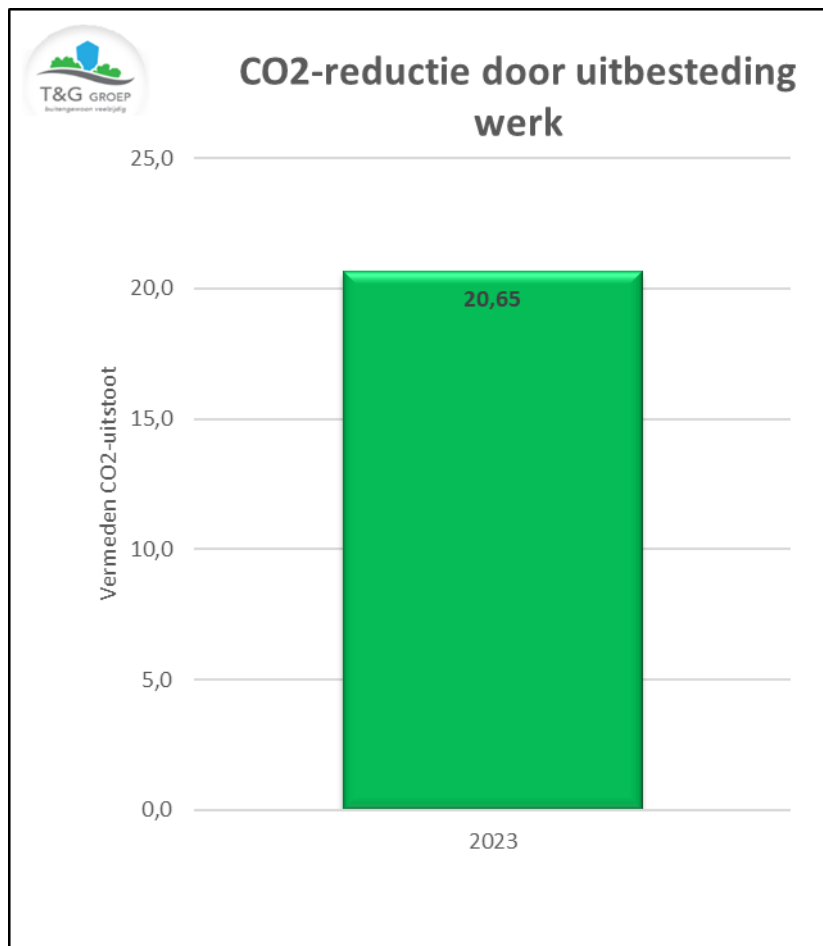
Vanaf 2020 berekenen we onze relatieve CO₂-uitstoot niet alleen ten opzichte van de omzet maar ook ten opzicht van draaiuren en gereden kilometers. Ook hier is een daling zichtbaar.

Reductie in scope 3 wordt gerapporteerd in het document 4.A.1 Ketenanalyse Voortgangsrapportage 2023.docx.

In 2023 zijn, door het uitbesteden van werk aan onderaannemers, ruim 114.000 kilometers bespaard. Dat resulteert in een CO₂-reductie van 20,65 ton CO₂. Dat is een reductie van ca. 31% ten opzichte van 2022.

Jaar	Omzet onderaannemer	Km onderaannemer	Km indien door T&G uitgevoerd	Km bespaard	CO ₂ (ton) onderaannemer	CO ₂ (ton) indien door T&G uitgevoerd	CO ₂ bespaard (ton)	Besparing
2022	€ 1.046.298,62	161200	132033	0	29,02	23,77	0	0,00%
2023	€ 1.858.967,38	254794	369510	114717	45,86	66,51	20,65	31,05%

6. Corrigerende maatregelen

■ Afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen.

Aanzienlijke afwijkingen in het energieverbruik worden gemeld volgens de meldingsprocedure van het KAM-managementsysteem. Op gelijke wijze worden correcties en corrigerende of preventieve maatregelen getroffen met als doel de efficiency van het energiemanagementsysteem te verhogen en een continu verbeterende organisatie te bewerkstelligen.

